

Ի Տ Ա Ր Ի

ፆኩኩ 44

1905 ИЛБЫН 31 2.

(2. 8. Ум, 18)

92352888

Երբ զգուցութիւնը, եթէ հարկ համարի, հասանում է իսկ
այդ պարագային կը հրապարակէ իրեն դրկուած գումարները։ Գործ
արարչէ վերադարձունելի հրապարակուած մեռող իրենքը :

Մանուցումներ կընդունուին հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուով:
Մանուցման 1 միլիակիրը 1 սանդղակարժէ 1գլխադիրը 2 սանդղծ:

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la
Rédaction : Rue Beaumont, 9.

የበረከት ስርዓት

Որմէնիաի Չիրդ տարեշրջանը. — Նամակ
Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգներէն (Ու-
կաթ-Յօպօքքըն). — Ռուսիայի հայ եկեղե-
ցական կառուածների խնդիրը. — Գով-
կասի նոր Փոխարքային թիֆլիս ժամա-
նումը. — Հայերի ի թիւրքիա. — Հայեր
յեգիպտոս. — Հայեր, յԱլիսիֆա, —
Տեղական. — Համարատուութիւն Մար-
տիկի հարեգործական ընկերութեան. —
Նախարատութիւններ Արմէնիային. —
Սպանիայի քաջաւորն ի բարիդ. —
Թիւրքիան յուրեր. — Կրետէ. —
Ռուսիա. — Ռուսենաբոնական սլատե-
քագըր. — Ծանուցումներ.

“ ԱՐՄԷՆԻԱ ” Ի

2 | P T S U R E T R Q U V C

20րդ թիւը և հրատարակուելէ յետոյ կը վերջանայ Արմէնիայի 20րդ շրջանի և երկամասայ (յուրիս և օգոստոս) դադարէ մը յետոյ, կը սկսինք հրատարակել ԻԱ (21րդ) շրջանն ուր կը տեսէ 1905 սեպտեմբերէն մինչև 1906 յունիսի վերջը :
 (Արմէնիայի Արմէնիան կը հրատարակուի մինչ-ժամ բոլորեալն ուղղութեամբ և բաժնորդագրուած ժամանակներն նոյն պայմաններով և, գէթ այս ամս տարի ևս, դարձեալ չաբաթը մէկ անգամ :

Երկամսեայ դադարի միջոցին եթէ
 ամիս լինի, յաւելի մեր ծրագիր գործադրել,
 որ ուշ չընդհատուի աւելի ոյժերով պիտի կրը-
 աղկանայ թեկնածիւ իր ՀԱՐՈՒՄ տարեշրջա-
 40 սահմանը և աւելի օգտակար դառնալ : Սո-
 Թիւրքական վարչական շինարարութեան խոս-
 քէն միջոցաւ, ընդհանուր ընկեր, թո՛ղ
 անէ և արդիւնքն ինք խօսի :

կը խնդրենք մեր գաղափարակից
ներէ՛ր իրենք ալ իրենց կողմէ՛ ոյժ
20 սեփաւն Սրբաւնիաի Օթանդալկենի թիւն
տանիւն, նախ իրենք «Օթան
թիւն» գրուելով կանոնադրին համե
կը ներդրուող որ հրատարակած ենք նախորդ
է՛ Յոյն թիւն, և ուրիշներին ալ օրինակ հան
են իրենց համապատասխան: Կը յիշեցունենք որ «Ար
15 տարեկան թիւնի Օթանդալկ» ներքին իրաւունք
սանթիմ
բարի մէկ դուրսելով Արմենիա բերել
ալու, քանի՛ անձի համար որ ուզեն
երբ մէկ կողմէ հարկ կը համարինք
երբ չեմք շնորհակալութիւններ յայտ
ել անոնց որոնք լրագրական ընդ
նախորդողութեան համեմատ իրենց
ածնորդագին կանխկիրկելու պարտ

գերինին զգալով կոզնեն մեր գործի և կը գտնուին նոյն իսկ այնպիսիներ որ ունէ իրենց նւիրատուութիւններով ալ կը քաջալիւրեն մեր ձեռնարկ, միւս կողմէ հարկադրուած են քցաւ ի սիրտ յայտնել որ անպակաս են միշտ այն պիտի հայեր որոնց պատուի և պարտաճանաչութեան զգացման վրայ վստահելով կը շարունակենք շրկել լրագիրը, քանի որ չեն մերժած, և տարին անցնելէ յետոյ ալ կը մոռնան իրենց պարտք որով ամէն տարի մեծ վնաս կը հասցունեն մեր գործի Ս'ենք մեր գաղափարներին տարածման փափաքով կուզենք դիւրութիւն ընծայած լինել բաժնորդագրողներին և վստահի են թաղարուածներին թոյլ կուտանք իրենց յարմարութիւն դտած ժամանակ հասցունել մեզ բաժնորդագրինք. քայց կը հաշուենք այժմ որ 20 տարիի ընթացքին մէջ ապառիկ բաժնորդակիներ իրենց Արմէնիստ ունեցած կորուստը 50.000 ֆրանգը կանցնի, որ մեծ հարուած մ'եղած է մեր ձեռնարկի և մեր նպատակի դէմ: Ինչո՞ր չէինք կրնար ընել մենք այսօր մեր լրագրի և մեր նպատակի յառաջդիմութեան համար եթէ այդ 50 հազար ֆրանգը պատրաստ ունենալինք ձեռքերնիս: Պէտք է գիտնալ որ երբ մենք պարտքեր ունենանք լրագրին պատճառով, մեր պարտաւորները պարտաւորեալ չեն ատոր համար բան մը կորսնցունելու իրենց պահանջէ. ուշ կամ կանուխ կը ստանան զայն: Ուստի մեր բաժնորդներ ալ պէտք է զգան այսկէտ որ թէ և 20 լամ 40 ֆր. մեծ բան մը չէ, բայց երբ իրենք այդչափ փոքրիկ գումար մը պարտքերնին մոռնան վճարել, և եւելի կը դժուարացունեն մեր արդէն դժուարատար ձեռնարկ. այդ փոքրիկների վճարուելով և իրար իրար զալովն է որ լրագրական մեծագումար ծախքերն այնպիսի վճարուին:

Ապառիկ բաժնորդագրու թիւնը հայ
լրագրութեան ժանտախտն եղած է ։
Ուստի կը խնդրենք մեր բաժնորդ-
ներէ որ ամէնքն ալ սովորին յարգել ի-
րենց բաժնորդագրին կանխիկ շրկելու
լրագրական ընդհանուր սովորութիւնն
որ ընդունուած է Եւրոպայի եւ Ամե-
րիկայի մէջ իրենց տեղական լրագիր-
ների համար ։ Տեղն է հոս յիշեցունե-
լու Սենեքայի շատ ճիշդ եւ արդարացի

գրածը, կրկնապատիկ կոչտայ ով որ
չոչտ կոչտայ (Bis dat qui cito dat):

U. Φ.

U U U U

ԱՄԵՐԻԿԱԻ ՄԻԱՑԵԱԼ-ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻՆ

Ու էսդ Հոգօքըն, 12 մայիս 1905

Ձատկի տօնին առթով գաղութս
հիգիւր մխիթարութենէ չզրկելու կան-
խամտածութեամբ, տեղւոյս Ոգգ. Հո-
գաբարձութիւնը օգտուելով Ռեթ. Տ.
Սահակ քահանայ Մինասեանի քաղա-
քիս տուած այցելութենէն, Ս. պատա-
րագ մատուցանելու պատրաստութիւն
ներն ըրաւ։ Եկեղեցիի մը (օտարաց)
արտօնութիւնն առնելով՝ յայտարա-
րեց մայիս 7ի կիւրակէին համար ժա-
մբարգութիւն լինելը։ Շատ ուրախա-
ցանք լսելով այս յայտարարութիւնը
նախ որ շատ քիչ անգամ բարեբաղ-
դութիւն կունենանք Ս. պատարագ
տեսնելու — տարին, երկու տարիս ան-
գամ մը — եւ կորորդ՝ Ձատկը պիտի
տօնենք կրօնական պաշտամունքով
հանգերձ։ Սակայն անակնկալ արգել-
քը կիւրակէն առաջ հասաւ մեզի։
Ի՞նչ էր այդ, պիտի հարցնէ անշուշտ
ընթերցողը։ Շիտակը գրիչս դժուա-
րաւ կը յառաջանայ արձանագրելու
այն տխուր պատճառը որ ի գործ
դրուեցաւ պատկառելի անձի մը կող-
էն որ Նիւ Եորքի պէս քաղաքի մը
հովուութեան բարձր պաշտօնն ունի։
Տէր Մինասեան քահանայն զէպ Ռէէք-
սանդերիս ուղևորելու բոլոր պատրաս-
տութիւններն ըրած՝ վերջին տեսու-
թիւն մ'ընելու համար միայն եկած էր
Ղէսպ-Հօպօքըն, և աս ալ վերջապէս
պատեհ առիթ մ'էր մեզ համար։
Բայց որովհետեւ պատարագի զգեստ-
ները հետը չունէր, Ոգգ. Հոգաբարձու-
թեան կողմանէ զիմում եղաւ Ռեթ.
Հինգ Վ. Մարգուկէսեանին որ երկու
թամուայ համար միայն իւր զգեստնե-
րը թողաւորէ։ Բայց... մեր Հայր
Թուրքը չի բարեհաճիր, և գրէթէ
ըրդդած՝ ետ կը զրկէ Հոգաբարձու-
թեան անդամները ձեռնունայն, որով-
հետեւ նախապէս իրեն գաղափարը
արցունցած չեն եղեր (?)...

մը աննպաստ գաղափար կաղմեցին մեր վրայ :

✱

Գարուն է Բնութիւնը կամաց կա-
մաց կըսթափի իւր թմրութենէն և
ամէն ուրեք կեանք ու գեղեցկութիւն
կը սփռէ Դ. Դ. կողմէ Ուէսդ-Հոպօքըն-
ցիքս շնորհապարտ լինելու հնք որ
Բնութիւնը վայելելու պատեհնութիւնն
ունինք: «Հայերու դուրս»-ը ամէն կիւ-
րակէ կը լեցուին գաղութիս ներկա-
յացուցիչները՝ ծերեր, երիտասարդ-
ներ, պատանիք և ընտանիքներ իրենց
ժամանակն օգտաւուն նորափթիթ ծա-
ռերուն ներքեւ անցունելու համար .
երիտասարդները կը ցատկեն, կը խա-
ղան, պատանիները կը վազվզեն և բո-
լորը գոհունակ տպաւորութեան ներ-
քեւ են որ գործաւորական քայքայիչ
մթնոլորտէն դուրս կարող կըլլան ի-
րենց առողջութիւնը կազդուրելու Սա-
կան ասոր բոլորովին հակառակ, թո-
քախտը, այդ վարակիչ հիւանդութիւ-
նը մուտք գտած է գաղութիս իզա-
կան սեռին մէջ . մին միւսի ետեւէն
կանցնին կերթան անդարձ, տխրու-
թեամբ համակելով իրենց մտերիմներն
ու ծանօթները. քանի՜ քանիներ ալ,
հիւանդութեան նոր ծայր տուած ըլ-
լալուն համար, բժշկի խիստ հրահանգ-
ներուն ենթարկուած են: Ասոր գըլ-
խաւոր պատճառը կեանքի պայման-
ներուն անտեղեակ լինելն է: Շաբաթ-
ուայ օրերն ամբողջ, գործարանի ա-
նիծեալ թոպերը մաքրելով՝ կը դա-
տապարտուին աթոռի վրայ դաժուած
միալու ումանց ալ ընտանիքի թուոց
շատութեան պատճառաւ ներքին աշ-
խատանքն ալ ծանր, և շաբաթներով
սենեկի պակասուած օդին մէջ ան-
ցունելով, անզգալի տկարութիւն մը
կը տիրէ իրենց վրայ, և օր մը ամե-
նաթեթիւ պաղ առնելով — որ սովո-
րական է այս երկրին մէջ — , ծանր
հիւանդութեան նախաքայլն առած
կըլլան որ կը վերջանայ յաճախ մահ-
ուամբ:

Օտար բժիշկներն ուսումնասիրելով մեր նիստ ու կացը, այս դրութենէն յառաջ եկած հիւանդութեան national sickness անունը կուտան. իսկ մեր բժիշկները կարծեո բոլորովին կան- տեսն այս խիստ կարեւոր կէտը և հա- կառակ Լսարանի վարչութեան դի- մուսներուն, տակաւին չյօժարեցան առողջապահութեան վրայ շարունա-

կական դասախօսութիւններ ընել, որ յոյժ նպաստաւոր պիտի ըլլար: Այո՛, այս խնդիրը կենսական է. իգական սեռին նուազումը, այն ալ ամուսնացած, գաղութի մը բարոյական թըշուառութեան աղբիւրն է. սակայն մեր յարգելի տղերքները համարումնին փոխած են Ուէսթ-Հոպօքընի վրայ և ժամանակ չունին լսարանական ժողովներու մէջ բանախօսելու...

Միւս կողմէն, գասակարգ մը տիկիններ բոլորովին չտեսնալ ձեռնարկով իրենց բարեկամներուն սպասնացող վտանգը, օրը նոր պատճառ նոր կորսնէն իրենց ժամանակներն աւելի ուրախութեամբ և հրճուանքով անցունելու: Եղանակը կը նպաստէ. և ահա գեղեցիկ տեսարան ունեցող տան սենեակը, որ դէպի պուլվարտ կը նայի, կը լեցուին 15-20 ծանօթուհիներ, ու հայրենական սովորութեամբ՝ պրէնտիի գաւաթները կրսկին օդին մէջ ճախրել. այսպէս 2-3 անգամ յաջորդաբար կը կրկնուի: Տեղի ունեցող ազմուկներուն չհանդուրժելով տանուտէրը, վարձուոր հայ ընտանիքէն կը պահանջէ որ տեղափոխուի. և ահա դժուարութիւն մը կը ծագի Հայերուն տուն վարձելու մասին: Կընար ըլլալ որ աչք գոցէինք այս արարմունքներուն. սակայն երբ կը նկատենք որ ուրիշ տեղերու հայուհիներն ազգային պարտաճանաչութեամբ ոգեւորուած՝ կը գործեն իրենց ազգային վերակենդանութեան նպատակներ համար, իսկ հոս... բոլորովին անարբեր մնալով, ուրախութիւն միայն կը պտրեն, չենք կրնար լռել: Սակայն շատ ալ չմեղադրենք զիրենք, քանի որ այրերն ալ յաճախ նոյն դրութեան մէջ կը գտնուին. դուրսը, ճաշարանները և մասնակի տեղեր գարեջրի յրօհեմները գրեթէ անպակաս է. բնականաբար ամուսնուհիներն ալ իրենց օրինակին պիտի հետեւին:

Պէտք է սակայն մէկզի թողուլ բազումս այս անիմաստ խնկարկութիւնները և բիշ մ'ալ հետամտիլ ազգային վերքերու դարմանումին, երբ մանաւանդ ներկայ ժամանակին, աւելին կը հոսի Մայր Հայրենեաց կրծքէն...

Չայրոյթը դառն ատելութեան կը միանայ իմ մէջ երբ կըստիպուիմ գրել յետագայ տողերը, որոնք երկրէն նոր հասած ազգականի մը պատմութեամբ ներէն քաղելով կը ներկայացնեմ Արմենիաի ընթերցողներուն: Տիգրանա կերտի մէջ անցեալ տարի դժբաղդ Ստեփան Չէկրէշեանի և իւր մօրը ռախոյիսով յօշոտուիլը 4 Քիւրտերէ իրենց տան մէջ՝ ծանօթ է արդէն: Այդ առթիւ կառավարութիւնը ձեռք կառնէ կարգ մը անլուր խստութիւններ. կը բանտարկէ քիչ չատուադիրք ունեցող անձեր, առարկելով որ անոնք դրամ տուած են ուրիշին այդ քստմնելի ռճիւրդ գործելու համար. կը ձերբակալուին նոյնպէս սպաննուողի դրացիներն ու արհեստակիցները. և այսպէս ահադողի մէջ կը տառապի ամբողջ բնակչութիւնը տիւ և գիւղեր:

Հիւպատոսները վերջապէս կը փորձեն միջամտել և վերջ մը դնել կառավարութեան այս խայտառակ մեքենայութիւններուն. բայց եւրոպական ապիկարութիւնն անգամ մ'ալ երևան կուգայ. փոխանակ խնդիրը մաքրուելու, աւելի կնճռոտ կերպարանք մը կառնէ: Տիգրանակերտցոց ծանօթ ուրիշ Հայերու ալ դիմանքը գտնուած են դաշունահար վիճակի մէջ, հանրաժանօթ «Պըղով լուր»ը կամուրջներուն (գանձարաններ) մօտ. թիքիճի թօփալն ու Ձապալին եղբայրը Ոսկերչոցին գլուխը իրարու վրայ ինկած արեան ճապաղիքներու մէջ և ուրիշ մի քանիներ որոց մահը բաւաւ կան չէ, իրենց ծանօթներն ալ կրնան կառավարութեան ճանկը և իբրև յանցաւոր կը բանտարկուին ու կը չարչարուին: Առուտուրը դադարած է, թէև ատանութիւն ու առատութիւն է: Ամէն ոք իր գլուխն ազատելու համար գաղթականութեան ոչ սակաւ կորստաբեր ուղին կը դիմէ և մինչև որ հասնին արտասահման, 25 ոսկիէն մինչև 40 ոսկի ճանապարհածախք կըլլայ իւրաքանչիւրին: Այսպէս նեղութիւններն ու տանջանքները ծայրայեղութեան հասած են հայրենիքին մէջ. իսկ արտասահմանեան Հայութիւնը զբաղած է կուսակցական մոլեռանդութեան վէճերով club roomերուն մէջ:

S. Կ. Մ.

ՌՈՒՍԻԱԻ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒԿԱՆ ԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

«Ռուս» լրագրի մայիս 2/15ի թուին մէջ «Հայերի եկեղեցական կալուածների խնդիրը» վերնագրին տակ հըրատարակուած է հետեւեալը.

«Կովկասի փոխարքան որոշած է որ Տիգրիս համեմուն պէտ՝ յատուկ յանձնաժողով մը հրաւիրէ, Հայերի եկեղեցական կալուածներին խնդրին համար: Թանձնաժողովին պիտի մասնակցին Կովկասի քաղաքային վարչութիւնը, հասարակական հաստատութիւնները և հայ հոգևորականութեան ներկայացուցիչները, որոնք կաթողիկոսն ինք պիտի ընտրէ և ինք ալ անձամբ պիտի մասնակցի Թանձնաժողովի աշխատութիւններին: Լիակատար յոյս կայ թէ այս խնդիր կը լուծուի Հայերին գոհացում տալու կերպով:»

ԿՈՎԿԱՍԻ ՆՈՐ ՓՈԽԱՐԿԱՅԻՆ ԹԻՖԼԻՍ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Կովկասի նորընտիր փոխարքայ իշխան Իլարիօն Իվանովիչ Վարանցով Տաշքով, մայիս 5/18ին, հանդիսաւորաբար պէս մտած է թիֆլիսի նոյն օրէն մէն խանութներ ու պաշտօնարաններ փակուած էին և թիֆլիսի ամբողջ բնակչութիւնը, իր պաշտօնական ու ժողովրդական դասակարգերով, փողոցները լցուած էր կայարանէն մինչև փոխարքայութեան պալատը և ուսումնարանները կողովներ նոր փոխարքային: Բոլոր հանրային շէնքեր ու մասնա-

ւորներէն ալ շատեր զարդարուած էին դրօշներով, ծաղիկներով, կանաչներով, գորգերով: Կայարանին մէջ իրեն դիմաւորեցին փոխարքայական կառավարութեան բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնեայնները և պալատին մէջ իրեն ողջունեցին բոլոր ազգերի հոգևորական ներկայացուցիչները: Թիֆլիսի բարձր դասակարգի տիկինները կայարանին մէջ գեղեցիկ փունջ մը նուիրեցին փոխարքային տիկնոջ՝ Ելիսաւեղա Անդրէեւնա Վարանցովա Տաշքովա կոմսուհիին Հանդիսական թափօրն այնպէս կարգադրուած էր որ փոխարքան անցաւ նաև Հայերի սրբավայրին՝ Վանքի Մայր-Եկեղեցիին առջևէն, ինչպէս միւս գլխաւոր սրբավայրերի առջևէն:

ՀԱՅԵՐ Ի ԹԻՖԼԻՍԻ

Երուսաղէմի վանքի ելևմտական պաշտօնանկ տեսուչ Տ. Ղևոնդ Վրդ. Մաքսուտեան Կ. Պօլիս հասած և մայիս 12/25ին ներկայացած է Ամեն. Ս. Պատրիարքին: Հիւրընկալուած է Երուսաղէմատունը Գեր. Գէորգ Եպ. Երէցեանէն:

— Ս. Պատրիարքը մայիս 12/25ին այցելութիւն տուած է Քրանսական դեսպան Տ. Գոնադանին, անոր Բարիզ մեկնելուն առթով:

— Վանի համար Պատրիարքական փոխանօրդ նշանակուած Գեր. Արիստակէս Եպ. Վանքեան հրաժարեք է վան երթալէն:

— Զէյթունի Առաջնօրդ Արք. Ներսէս Վ. Խապայեան Մէրսինէն հեռագրեր է Կ. Պօլիս Պատրիարքարանին թէ մայիս 4/17ին մեկնած է իր պաշտօնավայր՝ Զէյթուն երթալու համար:

— Հապէշ պատուիրակութեան անդամ Տ. Աթո Միրիէմ, ընկերակցութեամբ Տիար Ստեփան Պօղոսեանի, մայիս 10/23ին եկած է մեր Ս. Պատրիարքին այցելութեան: Ն. Սրբազնութիւնը իր հիւր ընդունեք է Պատրիարքարանի դահլիճի մէջ և սիրալիր տեսակցութիւն ունեցեք է կէս ժամի շափախօսակցութիւնները դարձած են հայ և եթովպական գրերին վրայ որոնք իրար կը նմանին, միայն թէ հնչումները տարբեր են, ըսեք է Տ. Աթո Միրիէմ: Հապէշ պատուիրակը գովեստով խօսեք է Ապիսինիաի Հայերի գործունէութեան վրայ: Երուսաղէմ այցելած միջոցին, Ս. Թադեոսեանց վանքին մէջ համակիր ընդունելութիւն մը գտած լինելը յիշեր է: Ս. Պատրիարք Հայրը Տ. Աթո Միրիէմի նուիրել է կրօնական մի քանի փառակազմ գիրքեր և յանձնեք է Ապիսինիաի Մէնէլիք կայսրին մատուցուելիք օրհնութեան և շնորհակալութեան կնիքալը: Պատուաւիրութիւններ լինելէն վերջ, հրաժեշտ առեք և առաջնօրդութեամբ Պատրիարքական փոխանօրդ Գեր. Գաբրիէլ Եպ. Ճէվահիրեանի և Տ. Տրդատ քահանայի իշխեր է Մայր Եկեղեցին ուր աղօթեք և ապա այցելեք է զանազան մասերը, տեղեկութիւններ ստանալով Տ. Աթո Միրիէմ

կրկին շնորհակալութիւններ յայտնելով իր գտած սիրալիր ընդունելութեան համար, մեկնեք է դէպի իր բնակավայրը Բէրա Բալաս:

Ամեն. Օրմանեան Պատրիարքէն խնդրուած լինելով պատմական յիշատակագիր մը պատրաստել եթովպական Եկեղեցիի հաստատութեան և ուղղափառութեան վրայ, Ն. Սրբազնութիւնը զայն գրեք և յանձնեք է Զօր. Աթթօի, Մէնէլիք կայսրին ուղղուած շնորհակալութեան նամակին հետ մէկտեղ:

ՀԱՅԵՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ

Ալեքսանդրիաի Ազգ. Խնամակալութեան խնդրին առթով կուսակցական վէճերն այն աստիճան սաստկացած էին երբեմն, որ գրչով կուսիկ անբաւական համարելով, ոմանք գնացեք յարձակեք էին նաև Վ. Թէքէեան և Ընկ. Խապարանին վրայ, ուրիշ «Օրէնք» անուն թերթ մը սկսած էր հրատարակուիլ, և շարուած նիւթերը ցիրուցան ըրած էին: Խնդիրն ուսուկանութեան դատարանին առջև ելած լինելով, յարձակողներէ մին 13 օր բանտարկութեան և միւսներն ալ դէրամական տուգանքներ զաւորեցնեք:

— Գաւառային Երեսփոխանական ժողովի քուէովը նորընտիր Կրօնական ժողովի անդամ եղեք են Գահրիէլ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ պատօնավարող Արք. Տ. Թարուծիւնի, Կորեան, Տ. Սահակ Աբրահամեան և Տ. Աւետիս Ծաղոյեան քահանայները:

ՀԱՅԵՐ ԵԱՊՈՍԻՆԻԱ

Ապիսինիաի հոգևոր հովիւ Արք. Տ. Մկրտիչ քահանայ Չըլդատեան Հարար հասեք է, ուր Հայ գաղթականներէ մեծ թիւ մը ժամի ճանբայ իրեն դիմաւորել գացեք են: Տ. Մկրտիչ քահանայն Հարար հասնելէ յետոյ հիւրընկալուեք է Տիար Հրանտ Միրանեանի բնակարանը:

Չատկի առաւօտ Ս. Պատարագ մատուցեք և քարոզ խօսեք է: Նոր կիւրակէին, Հայ գաղթականութեան փափաքին համաձայն պատարագեք և քարոզեք է:

Տ. Մկրտիչ քահանայ Հարար հանելէն օր մը վերջ, Հարարի փոխարքայ Բա Մաքսուտեան տեղեկացեք է իր ժամանումը. Ն. Վսեմութիւնը փափաք յայտնեք է տեսնեք քահանան, որ փութացեք է մէկ քան Հայերի ընկերակցութեամբ երթալու լուծիւնը շատ սիրալիր կերպով տեղեկացուեք են, հաղորդելով Ն. Վսեմութեան Ս. Պատրիարք Հօր ողորմելի յայցելութեան Ս. Պատրիարք Հօր ողորմելի յայցելութեան վերջ, մեկնելու պահուն փոխարքային 1 օրու ելեք և յարգանք ձեռք թօնուելով, փափաք յայտնեք է կրկին տեսնուելու Հեռեկալ օր փոխարքային իր քահանայապետն և անձնական թարգմանը փոխարքա՝ այցելութեան

յայտնէ. Բարձր է. Աւագ հինգշաբթի օր, փո-
խարքայի հրաւերով, եթովպական ե-
կեղեցին գացեր է իր աշակողմը պատ-
աստուած թոռին վրայ բազմեր է,
նախապէս անհաշիւ պատճառներով Ե-
թովպացիներին:
Աւագ չաբաթ օր փոխարքայի պա-
տիւնն առնելու եկեղեցական հանգէս մը
տեղին ունեցեր է Տ. Մկրտիչ քահա-
նայն բազմեր է դարձեալ փոխարքա-
յին աշակողմը: Հանգէսէն վերջ, փո-
խարքան երկու գաւինի բարունակ-
ներ նուիրեր է քահանային. երեկոյին
ձրազայոյց արարողութեան կրկին
հարիւրուելով, ներկայ գտնուեր է,
ալ իրմբ բազմելով է իր քովն ունե-
նալով կարգաւ տէրութիւններին հիւ-
պատները և պաշտօնատարները Թա-
փորի միջոցին՝ որին կը մասնակցէին
հարիւրուեր անձեր, փոխարքան
պատուի տեղը տուեր է Արթ. Տ. Մկր-
տիչ օր, ուրկէ վերջ կուգային ինք
փոխարքան, հիւպատոսներ, կային:
Ս. Չատիկի առաւօտ պատարագէ
վերջ հաւաքով Ս. Չատիկը շնորհա-
ւորել է Վեհ. Մէնէլիք կայսեր Ապ-
րիլ 23/6 մայիսին, Տ. Մկրտիչ քահա-
նային է դարձեալ փոխարքային և
փոխարքան տեսակցութեան մը յետոյ՝
հրաժեշտ առեր է Հապէտիստանի ներ-
քս մեկնելու համար. նորին վսեմու-
թիւնը զինուորներ տուեր է իր հե-
տեւոր Տ. Մկրտիչ քահանային:

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն

Ինչպէս հրատարակած էինք նա-
խորդ թիւով, տեղիս Հայ դաղուծի
Պատ. Հոգաբարձութիւնը, Ընդհա-
նուր ժողովի որոշման համեմատ, դրած
էր Պատրիարքարան, խնդրելով որ
Արթ. Տ. Յովհանն Ա. քահանայ Ման-
նալուին Պուլկարի Պատրիարքա-
ն չարարէ փոխանորդութեան պաշտօնէն
կանխելու համար: Բայց չարարեց
իրեն դիմելու համար: Ս. Պատ-
արքայ քահանային քովն էր. Ս. Պատ-
արքային հայ գաղութի ըրած կարգադ-
րութեան թիւինը Արթ. Տ. Յովհանն Ման-
նալուին հետ:

ՀԱՄԱՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐԿԱՐԿԱՐԱՆ ԸՆԿ.

Մարտի 11 Բարեգործական ընկե-
թութիւնը լուծելու համար մարտ 1ին
մէկ քան մը ըրած յայտարարութեան վերջ
երթումը քերականացի կամ գրաւոր դիմո-
ւթիւններով մինչև ապրիլ ամսոյ 30ը, ներ-
քս մեկնելու համար մարտ 1ին
նախապէս անհաշիւ պատճառներով Ե-
թովպացիներին:
Աւագ չաբաթ օր փոխարքայի պա-
տիւնն առնելու եկեղեցական հանգէս մը
տեղին ունեցեր է Տ. Մկրտիչ քահա-
նայն բազմեր է դարձեալ փոխարքա-
յին աշակողմը: Հանգէսէն վերջ, փո-
խարքան երկու գաւինի բարունակ-
ներ նուիրեր է քահանային. երեկոյին
ձրազայոյց արարողութեան կրկին
հարիւրուելով, ներկայ գտնուեր է,
ալ իրմբ բազմելով է իր քովն ունե-
նալով կարգաւ տէրութիւններին հիւ-
պատները և պաշտօնատարները Թա-
փորի միջոցին՝ որին կը մասնակցէին
հարիւրուեր անձեր, փոխարքան
պատուի տեղը տուեր է Արթ. Տ. Մկր-
տիչ օր, ուրկէ վերջ կուգային ինք
փոխարքան, հիւպատոսներ, կային:
Ս. Չատիկի առաւօտ պատարագէ
վերջ հաւաքով Ս. Չատիկը շնորհա-
ւորել է Վեհ. Մէնէլիք կայսեր Ապ-
րիլ 23/6 մայիսին, Տ. Մկրտիչ քահա-
նային է դարձեալ փոխարքային և
փոխարքան տեսակցութեան մը յետոյ՝
հրաժեշտ առեր է Հապէտիստանի ներ-
քս մեկնելու համար. նորին վսեմու-
թիւնը զինուորներ տուեր է իր հե-
տեւոր Տ. Մկրտիչ քահանային:

Ֆր. 50 և չորսրժածուած տետրակնե-
րուն համար ալ 12 Ֆր. 15 սանդիմ
գանձելով, ունեցանք 71 Ֆր. 10 սնդ-
ուրկէ 1 Ֆր. 10 սանդիմը յատկացնե-
լով բոսթի ծախուց, մնացեալ 70 Ֆր.ը
ղրկեցինք Աղեքսանդրիոյ «Չէյթուհի
Բարեսիրայ» ընկերութեան և այսպէս
մեր կանոնադրին ժԸ յօդուածին տը-
րամագրութիւնը գործադրեցինք.
հետեաբար մայիս 10էն ի վեր լուծ-
եալ է Ընկերութիւնը:

Ընկերութեան հաշուոց մանրա-
մասնութիւնը պարունակող տետրակ-
ները, ինչպէս նաև կնիք, կնքատուփ
և այլն առժամայ կերպիւ կը գտնուին
Տ. Յովհանն Ա. քահանայ Մանգակու-
նիի քով որպէսզի Ընդհանուր ժողով
զուամարում ատեն յանձնուին տեղ-
ւոյս մատրան Հոգաբարձութեան:

ՀԻՄՆԱԿԻՐ ԱՆԴԱՄՔ	
Բարեգործական Միութեան Մարտի	
Մ Ո Ւ Տ Ք	
Ֆր.սնդ.	
Նուէր Ապրիլիսիսի վաճառականէ մը 40 —	
Մտից տուրքերէ..... 38 —	
Ամսական բաժնեգրիներէ..... 24 —	
Զգործածուած տետրակներուն փո- խարէն վճարուած 12 15	
Գումար..... 114.15	
Ե Լ Ք	
Ֆր.սնդ.	
9 հատ մեծ և փոքր տետրակ... 15 05	
Թուղթ և պահարան..... — 85	
Տպագրութիւն Կանոնադրի..... 12 —	
Կնքատուփ 1 —	
Կնիք հայերէն ֆրանսերէն..... 4 —	
Տպագրութիւն ընկալագրոց..... 7 —	
Նամակի դրոշմի ծախք..... 3 65	
Մանտա բոսթ..... — 60	
	44 15
1905 մայիս 10 զրկուած Չէյթու- հի Բարեսիրային..... 70 —	
Գումար..... 114.15	

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
“ԱՐՄԵՆԻԱ” ԻՆ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք
Արմենիայի նպաստելու համար մեզ
հասած հետեւեալ նուիրատուութիւն-
ները.
Մարտի 11 30 բարեսէր աղգային.
ներէ 403 ֆրանգ, Պապատաղէն Մէն-
դիմ 10 Ֆր.: Պէնի Մարտի 11 Ս.
Մարգարեան 5 Ֆր. 25 սնդմ. Պրայ-
դիմէն Կ. Բ. 5 Ֆր. և Լուրէնս Մար-
քուզէն Բ. Ա. 4 Ֆր. և 50 սնդմ.:

ՍՊԱՆԻԱԻ ԹԱԳԱՒՈՐՆ Ի ԲԱՐԻՉ

Սպանիայի Ալֆոնս Ժ. Երիտասարդ
թագաւորը Բարիչ այցելութեան և
կած է երէկ, ուրկէ նաև պիտի երթայ
Անգլիայի Էտուարտ թագաւորի այցել-
ութեան: Շատ չքեղ ընդունելութիւն
մը կը լինի իրեն Բարիչի մէջ թէ՛
Փրանսական կառավարութեան և թէ՛
ժողովրդին կողմէն:

ԹԻՒՐԿԻԱԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ.պօլսի պէթիգական դեսպանատան
խորհրդական Ժէյէ կոմսը Բէհամանէի
բարձունքին վրայ ձիով պտոյտ մըրած
միջոցին, 5 թիւրք զօրքեր քարերով վրան
յարձակեր և գլխէն վիրաւորեր են:
Դեսպանի բողոքին վրայ, չարագործ-
ները ձերբակալուած են:

— Նէմէնէն եկած լուրերը միշտ տաղ-
նապալի կը ցուցնեն Արարիսի վիճակը:
Միշտի Դէյլի փաշան 10 վաշտ զօրքով
Մէտինէ հասեր է:

Ատէնի ներքնագաւառին մօտիկ Դաադի
մէջ իտալահպատակի մը սպաննուիլը
պատճառ եղած է որ իտալացի զօրքեր
ցամաք իջած են Նէմէնի հողին վրայ:
Այդ զօրքեր Դաադ քաղաքին. սպաննու-
թեան մասին հարցաքննութիւն մը սկսե-
աւելու համար:

— Կեսարիայի մէջ մայիս 4/17ին ծանր
արկած մը պատահեր է: Տեղ. Տատիքու-
թարանը փեր է յանկարծ և 80 հոգի
մնացեր են փրակականերին ներքե: 6 հոգի
վիրաւորուեր են. իսկ միւսներն ող և
առողջ ազատուեր են:

— Թիւրքահպատակ Ռուսէնները (Գու-
ձօ-Վալապ) մինչև հիմա առանձին հա-
սարակութիւն մը ճանչցուած չէին Թիւր-
քիայի մէջ. իրենց յատուկ եկեղեցի է
վարժարան չունէին. կառավարութեան
կողմէն իբրև Յոյն կամ իբրև Պուլկար կը
նկատուէին, նախելով թէ որի՞ եկեղեցիին
մէջ մկրտուած էին կամ յոյն պատրիար-
քարանի թէ պուլկար էկզարքարանի կող-
մէն կը ներկայացուէին:

Այժմ, ուսմէն կառավարութեան պա-
հաններին վրայ, Բ. Դաադ համաձայնե-
ր է Գուցօ-Վալապներն ալ առանձին հա-
սարակութիւն մը ճանչելու, որոնք իրենց
սեփական վարժարաններ և եկեղեցիներ
պիտի ունենան Մակեդոնիայի մէջ և ի-
րենց ազգի առանձին ներկայացուցիչներ
կառավարութեան ժողովներին մէջ:

Կ Ի Ե Տ Է

Կրէտէի մէջ յեղափոխական շար-
ժումները կը շարունակուին: Չնայելով
Երկրիս իշխանի յուսադրական խոս-
տումներին և խաղաղասիրական համ-
բերատարութեան յորդորներին, յե-
ղափոխականները կը պահանջեն Կրէ-
տէի անմիջական միացումը մայր-հայ-
րենիքին՝ Յունաստանի հետ: Կրէտէին
պաշտպան եւրոպական երեք տէրու-
թիւնները, Անգլիա, Իտալիա և Ֆրան-
սա, այդ պահանջներ տարածած հա-
մարելով, կը ջանան բռնի ուժով հան-
դարեցունել յեղափոխական շար-
ժումը որ հետզհետէ ընդարձակ ծա-
ւալ մը կառնէ Կրէտէ կղզիի ամէն
կողմը:

Ռ Ո Ւ Ս Ի Ա

Սերգիոս մեծ գուբն սպաննող Գալա-
թիէ մայիս 17ին կախաղան հանուեր է
Մոսկուաի մէջ:

— Վարչաւաճէն կիմացունեն որ, մայիս
19ին, գործաւոր մը որ գրպանին մէջ
ուսմը մը պահած կանցնէր Միտոպոլիս
ղոցէն, ոտքը սահելով գետինն ինչպէս և
ուսմը պայթեցաւ սոսկալի կերպով,
այնպէս որ գործաւորը, իրեն վրայ կաս-
կածելով հետապնդող երկու ոստիկաններ
և անցորդ Հրեայ մը փշուր փշուր լինե-
լով իրենց կտորները ցրուեցան չորս կողմ
փողոցին մէջ: Այնչափ ուժով եղած էր
պայթումը որ սրճարանը, որին առջև ին-

կած էր ուսմը, քարուքանդ դարձաւ,
մօտակայ տուների ապակիները կոտորեցան
և 17 հոգի վիրաւորուեցան:

— Կարծուի որ այդ ուսմը պիտի գոր-
ծածուէր Վարչաւաճի ընդհանուր կառա-
վարիչ զօրավար Մաքսիմովիչն սպաննելու
որ ճիշդ այդ տեղէն պիտի անցնէր, ուս-
մական մայր-եկեղեցիէն վերադարձին:

— Բագուի տխրահռչակ կառավարիչ
իշխան Նակալիճէն մայիս 11/24ին կէսօ-
րէն յետոյ ժամը 3ին կառքով փողոցէն
անցած ժամանակ, ուսմը մը վրան նետ-
ուած և սպաննուած է: Իրեն հետ մէկ-
տեղ սպաննուած են նաև խաղախ սպայ
մը և 2 Պարսիկ որոնք նոյն միջոցին այդ
փողոցէն կանցնէին: Կառապանը ծանրա-
պէս վիրաւորուած է միայն, իսկ կառքը
կտոր կտոր եղած: Ռմբաձիգը յաջողե-
ր է փախչիլ:

Իշխան Նակալիճէն պարսկական հիւ-
պատարանը գնացած, հիւպատոսին
հետ տեսակցած էր Պարսկաստանի Դահլիճ
գալուն նկատմամբ և անկէ ալ Մէքրորդ
օթեանը կերթար այցելելու Պարսկաս-
տանէն յատկապէս զրկուած Դահլիճ ներ-
կայացուցչին երբ այդ դէպք պատահելով
սպաննուեցաւ:

— Վարչաւաճի մէջ կրէտէի ու սպա-
նութիւններ անպակաս են Ռուսերին և
Հրեայներին միջև: Հրեայները նոյն իսկ
հրէական վատահամբաւ տուներին վրայ
յարձակեր են որոնք իրենց գործութեամբ
արատ կը բերէին հրեայ անունին:

— Բէթէրպուրկէն մայիս 28ին հեռա-
գրած են հետեւեալ տխրաբեւ լուրը.
«Հինգշաբթի օր (մայիս 12/25) Նախիջե-
ւանի մէջ սպաննուեցան 22 Հայ և 2 մու-
սուլման. վիրաւորուածներ թիւը յայտնի
չէ դեռ. ամուսի դարձած 4 զինակներ
գտնուեցան. բազմաթիւ գործարաններ
կողպուտուեցան. Թագաւորը գիւղը հիմ-
նայտակ դարձած և բնակիչները փա-
խած են: Շատ Հայեր սպաննուած են
ժապրիի մէջ. դաւաբներ յափշտակու-
թիւնը նահանգին ամէն կողմը կը լինի.
աղէկարէ է Հայերի թշուառութեան վի-
ճակը որ աւելի ծանրացաւ այս միջոցին
մարտիներ իրարմէն մալ վրայ հաս-
նելով:»

— Մոսկուաի մօտ Սօքոլնիքի մէջ,
զօրքեր որոնք Մօրչանք կերթային ի-
րենց գունդերի հետ միանալու, յարձա-
կեր են բնակիչներին վրայ և կողպուե-
ր են թէյի մի քանի վաճառատուներ:
Վաճառականները տեղական իշխանու-
թիւններին դիմելով պաշտպանութիւն
խնդրեր են:

— Բէթէրպուրկէն տրուած հեռագրի
մը նայելով, մայիս 26ին դարձեալ խոս-
վութիւններ ծագեր են Երեւանի մէջ: Յե-
ղափոխականները կրակի տուեր են եղեր
քաղաքին կեդրոնական չուկայի խանութ-
ները, հրացանաձգութիւններ եղեր են և
զօրքերը միջամտեր են կտորածը
դադարեցունելու համար: Կերէի թէ շի-
բանը նորէն յաջողե-
ր է թշնամութիւն
սերմանել մուսուլմաններին և Հայերին
միջև:

ՌՈՒՍԵԻՃԱՐՈՆԱԿԱՆ
ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ճարտնի նաւատորմի ընդհանուր
հրամատար ծովակալ Թօֆօ երկար
ատեն է որ ձայն չէր հաներ, իրեն
վրայ չէր խօսուեր. մարդ չէր գիտեր
թէ ի՞նչ կըմտածէ, ի՞նչ կընէ, ո՞ւր է.
ընդհանրապէս ուսմ ծովակալ Բոժ-
տովութիւններն էին որ լրագրիւններն
նիւթ կը մատակարարէին:
Եւ ահա յանկարծ ծովակալ Թօֆօի

յարձակումն և վշտովոսդոք երթաւ լիք ոռոսական նաւատորմորն բոլորովին ոչնչացած լինելու լուրը մէկ անգամէն եկաւ մէկ օրի մէջ :

Անցած չաբաթ օր (մայիս 27) ընթացող օրերին նաւատորմորն Գորէաի նեղուցէն անցած միջոցին, ճարձակաւ նաւատորմորն անհղ զօրութեամբ յանկարծ յարձակեցաւ անոր վրայ ջուշիմա կղզիներին մօտ և 2 օր տեղ կռուով մը ոռոսական նաւատորմորն մէկ մասն ընկղմեց և մէկ մասն ալ անձնատուութեամբ գերի տարաւ : Բոժտենգովէսքին ծանրապէս վիրաւորուած է և թէև ոռոսական աղբիւրէ հեռագիրներ կրան թէ յաջողած է այդ վիճակի մէջ փախչիլ և հասնիլ վշտովոսդոք, բայց ճարձակաւ հեռագիրներին նայելով, նա ալ ճարձակեցիներէ ձեռք գերի ինկած է :

Աւելորդ է ըսել որ Պալդիկ ծովի ոռոսական այս նաւատորմորն օրի վրայ մեծ յոյսեր կը տածէին, այսպէս բոլորովին ոչնչացման գոյժը չատ գէշ տպաւորութիւն ունեցած է ճարձակեցի Սէյո պալատին մէջ, կըսուի թէ Յարին նախագահութեամբ ժողով մը գումարուելով, խորհրդի են խաղաղութեամբ պատերազմին վերջ մը տըրուելու միջոցներ վրայ :

Լոռսիմեան. Նոր Բաղդիրք Պատկերազարդ Ֆրանսահայ Երկու խոշոր հատորներ, մանրատառ և եռասուն (ամէն մէկ սիւնը 73 տող). օրոնց Ա. ք. 1061 և Բ. ք. 816 երեսներէ կը բաղկանայ. Ամէն մէկ բառի տողէ անոր հաջորդական հայերէն բառերը գրուելէ զատ՝ անոր զանազան առումներ և գործածութեան ոճեր ալ մանրամասնօրէն բացատրուած են : Շատ բառերի (կենդանիներ, գործիքներ և այլն) առջև գրուած են նաև անոնց պատկերներ, աւելի օրոշ կերպով նշանակելու համար զանոնք : Ֆրանսերէն լեզուով զբաղողներին դիւրութիւն մը ընծայելու նպատակով՝ սոյն Բաղդիրքի աշխատասիրողը, Բարձր. Իշխան Լուսինեան, որ ոչ մի չափ չակնկալեր անկէ, երկու հատորին միանգամայն գին նշանակած է 25 ֆր.

Լոռսիմեան. Բառարան Հայերէնէ Գաղղիերէն (Հայերէն չատ ոճերի և ասացումների ֆրանսերէն թարգմանութիւններն ալ գրուած են) : Բաղդիրք. Շքեղ կազմով : 15 ֆր.

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Արմենիայի խմբագրատան մէջ ծախու գտնուած գիրքերի մանրամասն ցուցակը հրատարակուած է Արմենիայի 17րդ շրջանի 38, 39 և 40 թիւերին մէջ :

Այդ թիւերէն յատկապէս աւելի տպած լինելով, պատրաստ ենք ձրիապէս զրկել անոնց որոնք կը փափաքին մեր գրացուցակներ ունենալ, եթէ գտնէ 50 սանթիմ զրկելով գիրք ուզեն մեզնէ նախապէս. այդ ուզուած գրքի ծրարին մէջ գրուելով կը զըրկուին գրացուցակներն ալ :

ԾԱԽՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԲՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ 4 լուսանկարներն որոնք հանուած են երբ «Արծիւ վասպուրականի» թերթը կը հրատարակէր 1854ին, երբ Կ. պօլսի պատերազմէր 1869ին, երբ աքսորուած կը մտար Երուսաղէմ 1891ին և երբ կաթողիկոս ընտրուեցաւ 1892ին : Զորսը մէկտեղ զետեղուած են 60 հարկերորդամէջը բարձրութեամբ և 46 հարկերորդամէջը լայնութեամբ ընտիր թանձրաքարտի վրայ ուր նկարուած են նաև վանի վարագի, Մուշի Ս. կարապետի, Երուսաղէմի Ս. Յակոբի և Էլմիածնի Մայր-Աթոռի վանքերը և արձանագրուած են խրիմեան Հայրիկի գրած ու հրատարակած գիրքերի անունները :

Այս պատկեր հրատարակած է վանի Գլխավորատնիք ընկերութիւնը. հետևապէս զայն գնողը թէ՛ մեր ամենատնիքի Հայրիկի 4 տարբեր ժամանակների լուսանկարները կուրենայ և թէ՛ վանի կրթական գործի օգնութեան գանձանակին մէջ ինքալ լուսնայ մը ձգած կը լինի :

Գինն է 20 սէնդ. (1 ֆրանգ) . ապահովուած ծրարով 25 սէնդ. Ստանալու համար գրիմել այս հասցէի.

Educational Ass'n of Van
91, Fifth St.
Chelsea Mass. (Etats-Unis d'Amérique)

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Արմենիայի խմբագրատան մէջ ծախու կը գտնուին, ի միջի այլոց, և հետևեալ գիրքերն որոնց առջեւ նշանակուած գիներին մէջ հաշուուած է նաև զրկելու փոստի ծախքը :

Ծրարները ապահովագրուած (recommandé-registré) ստանալ ուղղորդել պէտք է որ ամեն մէկ ծրարի (մինչեւ 2 քիլո) համար 25 սանթիմ ապահովագրութեան ծախքը վճարեն :

Ամեն երկրի փոստերը, քանի՛ սանթիմի համար ալ լինի, մանտաղը փոստ կուտան մեզ վճարուելու համար Մարտիլի մէջ :

ՄԻ ՊՈՒԼԿԱՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐ (ՉԱՔԱՐԻԱ ՍԹՈՅԱՆՈՎ)

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՖԻՐՏԻՉ ՓՈՐՓՈՒԳԱԼԵԱՆ
1894

1 ֆրանգ և 40 սանթիմ :

Տարածելու համար մեծ քանակութեամբ առնողներին 25 % զեղչ կը լինի :

(Պարսկաստանի Հայերին համար 1 ֆրանգ է :

ՇԵՔՍԵՐԻ ՀԱՄԼԷԴԸ

Շէքսպիրի ՀԱՄԼԷԴԸ որ արեւմտեան աշխարհաբար լեզուով հայերէնի թարգմանած է քաջ անգլիագէտ Տիար Գարեգին Յ. Փափազեան, կա-

րելի է ստանալ նաև Արմենիայի խմբագրատունէն :

Տպագրուած է վիեննայի Միլիթար-հանց տպարանը, մաքուր թղթի վրայ և ունի մեծ ութանկ գիրքով 183+իջերես :

Գինն է 2 ֆրանգ և 50 սանթիմ :

ՀԱՅ ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻԻՐԱՄԵԱՅ (1794-1894) ՅՈՐԵԼԻՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

Հայ ազգին մէջ լրագրի սկզբնաւորութեան դարադարձին առթիւ 1894 թուականին հրատարակուած այս միաձալ գիրքով և լուսատիպ (phototypique) շքեղ պատկերի մեծութիւնն է 50×35 հարկերորդամէջը և տպուած է 70×45 հարկերորդամէջը քարտոնի (carton) վրայ այլ և այլ բնագործի Մէլտեղը գրուած է հայ լրագրութեան հիմնադրին, Տ. Յարութիւն ԳՏԻ. Շմառնեանի, պատկերը և բոլոր տիքը՝ 1894ին հայերէն լեզուով հրատարակուող բոլոր լրագիրները, անոնց գրէթէ ամենքի խմբագրապետների պատկերներով :

Գինն է 4 ֆրանգ, ճանապարհածախքը մէկտեղ հաշուած. իսկ Պարսկաստանի համար 2 ֆրանգ և 50 սանթիմ :

Գալեփքարեան Հ. Գ. — Պատմութիւն Հայ լրագրութեան ի սկզբանէ մինչև մեր ժամանակը. Հատոր Ա. 1794-1860 : Մէկ լուսատիպ պատկերով : Գինն է, ճանապարհածախքով մէկտեղ, 2 ֆր. և 50 սանթիմ :

Վերագրեալ թէ՛ պատկերը և թէ՛ գիրքը կարելի է ստանալ Արմենիայի խմբագրատունէն, արժէքը կանխիկ զրկելով :

SETH. J. MESROVP. History of the Armenians in India (From the earliest times of the present day). 5 fr. 50

Արտուր Հայաստանի կամ Տեղեկագիր Բալուայ, Բարբերգու, Չարսանճաղէ, Ճապաղուրի և Երզնկայու : Թաւելուած ըստ խնդրանաց ազգասիրաց «Խիզան գաւառ» : Աշխատասիրեաց Պօղոս Ծ. Վ. Նա. քանակ. 2,25 ֆրանգ :

Ինչպէս ամեն լրագիրներ, Արմենիայի կընդունի ծանուցումներ հրատարակելու համար. անոնք որ պէտք կուենան Արմենիայի միջոցով մէկի դիմում առնել կամ մի բան յայտարարել, պատրաստ ենք ընդունել իրենց ծանուցումներ, ըստ լրագրական սովորութեան : Ծանուցումների գինըը նշանակուած են Արմենիայի հակառակ, տառի վրայ հաշուելով. 1 երկաթագիր (գլխագիր) համար 2 սանթիմ և 1 բոլորգրի համար 1 սանթիմ : 3 անգամ գրուելիք ծանուցումի գինն վրայ %ին 10 զեղչ կը լինի. 10 և աւելի անգամներ գրուելիք ծանուցումի գինն վրայ 0/0ին 30 զեղչ : Սակարկութիւն չը գրուելիք :

ԻՄ ԶԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐ

(Կ. ՎՈՒՍՈՑ ՀԱՅՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ ԱԵՆՈՒՄ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԵՊ)

ԴՐՏԵ ԱՊԼԱՊԵՐԻՊ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած ներկայացուցէ ընտանեկան տիպապատկերներէ մին ուր կը տեսնուի անբարոյական մի հայր իւր տղայականութեամբ վարքաբարքով որչա՛փ զարդանքի պատճառ դարձած է և վերջի վերջոյ ինք ալ իւր որդու ծախանուած և անհետացած է խարհէ : Գին 1 ֆրանգ :

ՀԱՅԱՐԱՊԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱԼԵԱՆ

Մ. Փորթուղալեանի հրատարակած գիրքերին վրայ մասնաւոր կը լինի Պարսկաստանի Հայերէն մար որոնց կը զրկուի փակագծի նշանակուած գիներով : Ա. ՀԱՅ ԴԻՏԱՊԵՆՈՒՇԻ ՄԸ (Սպարսկ. ՀԱՅ ԳԻՒԼԱՑԻ Գ. ՍԱԼՄԱՍ ԻՍՐԱԵԼԻ Գ. ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՑ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԷ ՊՈՒԼՂԱՐ ԱՊՍՏՈՒԱԳՆՈՑ (Սպարսկ. Ե. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱԴՆԵՐԸ. — Ե. ԳԱՄԱՌ ԲԱԹԻՊԱ — ԺՈՂՈՎՐԻՊԱ ԸՆԹԵՐՏԱՐԱՆ յետ այբուբենի աւարտ լուծ (Սպարսկ. Ե. ԼԻՆԶԻ ՕՐԷՆԴԸ ՑԱՃԿԱՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ (Սպարսկ. Բ. ԹԻՒՐԲԻԱԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ԳՐՈՒՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերէն և իրենց գրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պարունակէ : Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգերէ բնակչի կը պատկերէ բաղդատական մէկ ցուցակին 1 ալ կցուած է տետրակին վերջոյ) : Գին 2 1/2 50 սանթիմ (35 սանթիմ) : Բ. «ԱՐՄԵՆԻԱԻ ՅՈՒՇԱՐԱՐ» (Պարսկ. Ա տարեշրջանի թիւերը այժմ բոլոր համար վին ապաւած և միեւնոյն ժամանակ հաշուելու հետաքրքրութեան առարկա : Անոնք դարձած լինելով, այդ շրջանի Երուսաղէմի թիւերը գրած առաջնորդական յօդուածներէն գէթ 30ի չափ ամփոփուած են Յուդաբարի մէջ որ ութանգ գիրքով 124 երեսներէ կը բաղկանայ (1 ֆրանգ) : 1 ֆր. 40 սանթիմ. Ժ. ՎԵԼԹ (Պուլկարիայի մէջ Թիւրքիայի տարած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուցէ և կը կուտայ թէ Պուլկարներն ինչպիսիք շոքների դիմած են իրենց վրէժ թելու համար) : (15 սանթիմ), 20 սանթիմ. ԺԱ. ԲՈՒՄԱՐ ԲՈՑԱՐԻՍ (Ծանախատիկ Թիւրքերի արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացուցէ և ցոյց կուտայ թէ Յոյն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար), (0,15 սանթիմ 20 սանթիմ

ՅՆՕՐԷՆ—ԻՍՐԱԿԻՐ

Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱԼԵԱՆ

ՄԱՐՍԵԼ

Հայերէն տառապան Մ. Փորթուղալեանի
Le Gérant: François CARRIERE
Marseille. — Imprimerie du Midi